

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัญหาขยะในเทศบาลนครเชียงใหม่ศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 พบว่า ปัญหาขยะที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้น ซึ่งตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ “ ปัญหาเรื่องขยะในเทศบาลนครเชียงใหม่มีสาเหตุมาจากความขัดแย้ง ด้านผลประโยชน์ระหว่าง เทศบาลนครเชียงใหม่กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นใน จังหวัดเชียงใหม่ไม่ใช่สาเหตุจากปัญหาการบริหารการจัดการ ” มีความถูกต้องในบางส่วน กล่าวคือ พบว่าปัญหาขยะส่วนหนึ่งเป็นสาเหตุมาจากปัญหาด้านการบริหารการจัดการ ปัญหานี้เกิดเนื่องจาก ความไม่สามารถดำเนินการตามแผนการแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่และถูกต้องซึ่งจะสามารถพิจารณา ได้เมื่อใช้มุมมองของปัญหาทางการเมืองท้องถิ่นที่ประสบอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ในการวิจัยเรื่องนี้ได้ ใช้มุมมองโดยการให้สมมติฐานเป็นเกณฑ์วัดความเป็นไปได้ของปัญหาว่าสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ขยะเกิดจากเหตุผลด้านการเมืองหรือการบริหารกันแน่ เริ่มจากการมองสภาพปัญหาความแตกต่าง ของสังคมที่เป็นตัวก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นทั้งความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความ แตกต่างกันนี้ก่อให้เกิดความต้องการที่จะเติมส่วนที่ขาดหายไปให้เต็ม จากทฤษฎีองค์การ เรื่องแรง จูงใจในการทำงานของ Maslow¹ ว่าคนเราทำงานเพื่อต้องการปัจจัยในการทำงานเป็นขั้นตอน คือ ความต้องการตอบสนองทางกาย ความต้องการความปลอดภัย ความมั่นคง ความต้องการการยอมรับ ความต้องการชื่อเสียง ความต้องการการประจักษ์ในคุณค่าของตนเอง ซึ่งนักคิดท่านนี้ได้บอกว่า เมื่อคนเราสามารถได้ในสิ่งที่ต้องการขั้นหนึ่งแล้วจะพยายามเพื่อให้บรรลุความต้องการในขั้นต่อ ๆ ไป

ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สามารถพิจารณาถึงความแตกต่างที่แต่ละคนมีจากสภาพรากฐานของเศรษฐกิจและสังคมพบว่าคนเรามีความต้องการที่ไม่หยุดนิ่งทำให้ต้องขวนขวายแสวงหาให้ได้มา ซึ่งทรัพย์สินเงินทอง ตำแหน่งหน้าที่การงาน ชื่อเสียงเกียรติยศ และการเป็นที่ยอมรับของบุคคล โดยทั่วไป แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ความต้องการไม่สามารถบรรลุผลได้อันเนื่องมาจากความจำกัดของทรัพยากร² ดังเช่น ตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ซึ่งมีได้เพียงตำแหน่งเดียวทำให้

¹ สร้อยตระกูล อรรถมานะ.ทฤษฎีองค์การ ,กทม : (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2539), หน้า 39-42.

² กิตติ สุปรีดากุล , อ้างแล้วในบทที่ 2.

เกิดการแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งอันจะนำมาซึ่งการตอบสนองความต้องการในหลาย ๆ ด้านทั้งการยอมรับจากบุคคลทั่วไป ทรัพยาสิน และอำนาจ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกันขึ้น

ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ใช้ประเด็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาเป็นตัวตั้งสมมติฐานว่า ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขยะล้นเมืองเชียงใหม่ขึ้นซึ่งผลจากการวิจัยสามารถแบ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นออกได้เป็น 2 แนว คือ

1. ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ภายในเทศบาลนครเชียงใหม่
2. ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ระหว่างเทศบาลนครเชียงใหม่กับกลุ่มผู้นำท้องถิ่น

ความขัดแย้งในแนวทางแรกที่เกิดขึ้นนั้นแสดงถึงความขัดแย้งทางการเมืองภายในเทศบาลนครเชียงใหม่ด้วยตัวเอง กล่าวคือ ปัญหาขยะที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่เกิดขึ้นเนื่องจากปัญหาความขัดแย้งกันเองของคณะเทศมนตรีและสภาเทศบาลที่เป็นฝ่ายค้านที่ต่างทำงานโดยไม่ได้ยึดถือเป้าหมายร่วมกันในการทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมให้มากที่สุด เป้าหมายที่แตกต่างนี้ เป็นความแตกต่างกันในความต้องการ เช่น การที่สภาเทศบาลฝ่ายค้านโดยนายปกรณ์ บูรณุปกรณ์ ในสมัยที่นางบุษบา ยอดบางเตย ดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ มีความต้องการให้คณะผู้บริหารออกจากวาระไปโดยการนำปัญหาขยะมาเป็นประเด็นปัญหาว่าคณะบริหารของนางบุษบาไม่สามารถจัดการกับปัญหาขยะที่ล้นเมืองในขณะนั้นได้ และขณะเดียวกันก็ต้องการให้ตนเองและพรรคพวกได้เข้ามาบริหารเทศบาลนครเชียงใหม่แทนโดยใช้ปัญหาขยะขึ้นมาเป็นประเด็นสำคัญว่าสามารถหาที่ทิ้งและกำจัดขยะได้ ซึ่งหลังจากที่ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ได้แล้วก็ได้พิสูจน์ให้เห็นโดยทันทีโดยการสั่งการให้ขนขยะมาทิ้งไว้ที่ที่ดินของตน³ ก่อนเป็นการพิสูจน์ความสามารถในอันดับแรก ทำให้ประชาชนชาวเชียงใหม่พอใจในการเข้ามาของนายปกรณ์ในครั้งแรก

ส่วนในความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ระหว่างเทศบาลนครเชียงใหม่กับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นนั้น ผู้วิจัยได้เสนอถึงปัญหาระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับการแก้ไขปัญหาขยะเชียงใหม่ว่าเป็น

³ สัมภาษณ์มนัส ศิริมงคล, เทศมนตรีฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครเชียงใหม่, 12 กุมภาพันธ์ 2543.

ปัญหาการเมืองที่อยู่บนผลประโยชน์ คือ การที่ผู้นำท้องถิ่นไม่ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่กลับใช้ปัญหาขะเป็นตัวหาผลประโยชน์ เช่น จากการทำโดยนายอุดรพันธุ์ จันทวิโรจน์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมของนายปกรณ์ บุรณุปกรณ์ ได้ติดต่อกับเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่มีนางบุษบา ยอดบางเตย เป็นนายกเทศมนตรี ในการรับเหมา กำจัดขยะที่กำลังเป็นปัญหาอยู่แต่ไม่ได้รับเลือกให้ดำเนินการกำจัดจากเทศบาลนครเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดจากการต่อต้านจากประชาชน ซึ่งมีนายเกรียงไกร วรวิทย์ สมาชิกสภาจังหวัดแม่แตง ที่มีความสัมพันธ์กับนายอุดรพันธุ์ จันทวิโรจน์ (ผู้ซึ่งสนับสนุนกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม) ขณะนั้นเป็นผู้นำในการประท้วงคัดค้าน⁴

จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งระหว่างผู้นำและเทศบาลนครเชียงใหม่ที่มีต่อปัญหาขะที่เกิดขึ้น ล้วนแต่มีความเกี่ยวโยงสัมพันธ์กันในเรื่องของผลประโยชน์

ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งความขัดแย้งทางการเมืองภายในเทศบาลนครเชียงใหม่ด้วยกันเอง และความขัดแย้งระหว่างเทศบาลนครเชียงใหม่กับกลุ่มผู้นำท้องถิ่น นั่นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความขัดแย้งกันทางการเมืองซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดปัญหาการบริหารการจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพอันนำมาสู่ปัญหาขะ

การที่เทศบาลในฐานะองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้เพราะปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ในกรณีปัญหาขะเชียงใหม่ นั้น สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การที่การบริหารจัดการของเทศบาลไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะยาวได้นั้น เนื่องมาจากการเปลี่ยนคณะผู้บริหาร นโยบายการบริหาร บ่อย ๆ เพราะปัญหาการเมืองที่มักเปลี่ยนแปลงคณะทำงานบ่อย ๆ จะทำให้การดำเนินงานหรือแผนต่าง ๆ เช่น การกำจัดขยะที่จะต้องประมูลบริษัทที่รับกำจัดใหม่เมื่อมีการเลือกตั้งคณะเทศมนตรีใหม่ จึงทำให้ไม่เกิดความต่อเนื่องของงาน
2. การที่มีกลุ่มการเมืองในสภาเทศบาลมากกว่า 1 กลุ่ม ทำให้คณะเทศมนตรี และสภาเทศบาลที่เป็นฝ่ายค้านไม่ประสานนโยบายในการปฏิบัติงานร่วมกัน

⁴ กรุงเทพธุรกิจ , 27 กันยายน 2541 , หน้า 2.

อาจเป็นเพราะไม่สามารถหาเสียงที่เป็นเอกฉันท์ได้เพราะยังมีหลากหลายกลุ่ม
ก็ย่อมจะมีหลากหลายความคิด

3. ปัญหาการขัดแย้งในองค์การอันเนื่องมาจากผลประโยชน์และการขาดแคลนทรัพยากรที่มีจำกัด เช่น ทรัพยากรคน ตำแหน่งหน้าที่การงาน ฯ
4. ปัญหาในแง่การขาดความเข้าใจและร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวคือ เป็นความร่วมมือกันในแง่ของการร่วมกันให้การศึกษาและข้อมูลที่ถูกต้องต่อประชาชนในพื้นที่ประสบปัญหา รวมถึงการไม่ร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการช่วยกันขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น ตัวอย่างหนึ่งที่ได้ชี้ชัดก็คือการที่เทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ยอมรับการอาสาช่วยเหลือขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ในการเข้ามารับกำจัดขยะ

จากปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหาขยะอันเนื่องมาจากสาเหตุการบริหารการจัดการนั้นไม่ได้เกิดจากการที่เทศบาลไม่มีความสามารถในการดำเนินการแต่เหตุผลหลักที่เกิดขึ้นและเป็นตัวนำที่ทำให้การบริหารจัดการของเทศบาลนครเชียงใหม่ในการกำจัดขยะไม่ได้ผล คือ ปัญหาทางการเมืองท้องถิ่นอันเนื่องมาจากความขัดแย้งกันในเรื่องผลประโยชน์ที่ต่างฝ่ายต่างเห็นกับประโยชน์ที่ตนจะได้โดยลึกลับถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมและสังคมจะได้รับ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงปัญหาการเมืองท้องถิ่นว่าเป็นปัญหาสำคัญเพราะการเมืองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการเมืองระดับชาติ ถ้าท้องถิ่นไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการเมืองท้องถิ่นซึ่งเป็นปัญหาที่พิสูจน์ถึงความสามารถของผู้นำการเมืองในท้องถิ่นนั้น ๆ ก็จะกลายเป็นปัญหาในระดับประเทศได้อีกต่อไป และในกรณีของปัญหาขยะในเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ถือเป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับการเมืองในเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งนักการเมืองในท้องถิ่นเองและนักการเมืองทั้งในระดับชาติเข้าร่วม ผู้วิจัยก็เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาให้ได้โดยจะต้องร่วมมือร่วมใจกันในทุก ๆ ฝ่ายเพื่อมุ่งถึงผลประโยชน์อันเป็นส่วนรวมเป็นสำคัญ

ปัญหาต่าง ๆ จะสามารถแก้ไขให้หมดไปได้ถ้าปัญหาความขัดแย้งในการเมืองในท้องถิ่นหรือองค์กรนั้น ๆ หมดไป แต่ปัญหาดังกล่าวจะหมดไปได้เมื่อทุกคนและทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ที่สามารถตอบสนองซึ่งความต้องการให้หมดไปได้ แต่ปัญหาก็มีอีกว่าถ้าทรัพยากรที่มีอยู่

อย่างจำกัด ดังเช่น ทรัพย์สินเงินทอง ตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่สามารถตอบสนองได้ซึ่งความต้องการของทุกคนทำให้ปัญหาเกิดขึ้นอีกซึ่งถ้ายังไม่สามารถหาทางกำจัดความขัดแย้งอันเกิดจากปัญหาเหล่านี้ไปได้ ปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากการขาดซึ่งความต้องการที่มีอยู่จะทำให้ปัญหาการเมืองเข้ามาเป็นปัญหาหลักที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ แม้แต่ปัญหาขยะล้นเมืองมาเป็นประเด็นหลักในการให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์เพื่อตอบสนองตนให้ได้อีก และปัญหาขยะล้นเมืองนี้ก็เป็นวัฏจักรแบบนี้ตลอดไป ซึ่งในอนาคตก็ไม่แน่ว่าปัญหานี้จะเกิดกับเชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร หรือเมืองที่ใหญ่ ๆ เท่านั้น มันอาจจะกลายเป็นปัญหาที่ทุกท้องถิ่นจะต้องพบและกลายเป็นปัญหาในระดับชาติในที่สุด

ถ้าหากจะแก้ไขปัญหามาให้บรรลุไปได้จำเป็นที่ภาครัฐจะต้องมีระบบกฎเกณฑ์ในการจัดการกับปัญหาการเมืองท้องถิ่นให้ปราศจากซึ่งอำนาจและอิทธิพลซึ่งจะเป็นที่มาของผลประโยชน์ต่าง ๆ ผู้วิจัยได้เสนอแนะวิธีหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ คือ

1. การให้การศึกษแก่ประชาชน ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในปัญหาและวิธีกำจัดขยะที่แท้จริง
2. การเลือกนายกเทศมนตรีโดยตรงจากความต้องการของประชาชน
3. การจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

1. ข้อเสนอแนะประการแรกของผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมาก จึงสามารถจะเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากองเมืองการปกครองในระดับประชาธิปไตยแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยผู้วิจัยเห็นว่าควรให้ความสำคัญดำเนินการในลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง ซึ่งเทศบาลมีศักยภาพสูงและสามารถเป็นระบบย่อยที่จะปฏิบัติหน้าที่สนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระทางการปกครองของรัฐบาลโดยการสอนประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนและเป็นสถาบันที่ถ่วงดุลอำนาจบุคลากรทางการเมืองที่มีความสามารถไปเป็นบุคลากรทางการเมืองที่สำคัญของชาติได้ การเน้นการพัฒนาดังกล่าวนี้จะช่วยเสริมสร้างให้การปกครองท้องถิ่นเป็นฐานที่มั่นคงของการปกครองระดับชาติได้ กล่าวคือ

การร่วมกันของกลุ่มต่าง ๆ ทั้งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มผู้นำชุมชนที่ทราบถึงปัญหาและต้องการช่วยแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง จัดตั้งกันขึ้นมาเป็นคณะกรรมการในเทศบาลเป็นวิธีการหนึ่งในการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อสภาพปัญหาขยะที่แท้จริง ซึ่งเทศบาลในฐานะ

ที่เป็นหน่วยการปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยน่าจะให้กลุ่มข้าราชการประจำของเทศบาลเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการจัดตั้งเพราะส่วนหนึ่งเป็นความพร้อมในการมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประจำในการทำงานตลอดเวลา ซึ่งในการจัดตั้งควรจะเป็นคณะกรรมการในรูปของคณะกรรมการไตรภาคี อาศัยความร่วมมือของประชาชน, นักวิชาการ และเทศบาล เพื่อช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและให้เกิดเป็นรูปธรรมให้มากขึ้น

ปัญหาขยะที่ไม่สามารถหาที่กำจัดได้สาเหตุหนึ่งเกิดมาจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ทำให้เกิดความกลัวถ้าจะมีการนำขยะมาทิ้งไว้ในพื้นที่ในหมู่บ้านตน หรือแม้แต่หมู่บ้านใกล้เคียงกับหมู่บ้านของตน การให้ความรู้แก่ประชาชนให้รู้ให้เข้าใจในปัญหาและวิธีการกำจัดขยะที่แท้จริงนั้น เทศบาลอาจจะนำออกมาทั้งแง่ของการทำประชาพิจารณ์ทั้งก่อนและหลังดำเนินโครงการจัดการกับปัญหาขยะ กล่าวคือ การทำประชาพิจารณ์ก่อนดำเนินการเป็นการขอความเห็นส่วนใหญ่จากประชาชนว่าคิดอย่างไรต่อปัญหานั้น ๆ และสมควรจะดำเนินการแก้ไขอย่างไร เช่น ควรจะใช้วิธีการฝังกลบหรือการเผาในเตาเผา หรือแม้แต่ในเรื่องการใช้พื้นที่กำจัดว่าควรจะทำในพื้นที่ใด ส่วนในการทำประชาพิจารณ์ในขณะที่ดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงการทำงานตามโครงการนั้น ๆ ประชาชนเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่ และในการทำประชาพิจารณ์หลังจากโครงการสำเร็จเพื่อเป็นการประเมินผลในภาพรวมว่าบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่โดยอาศัยประชาพิจารณ์จากประชาชน

สิ่งหนึ่งที่เทศบาลสามารถจะจัดทำได้ง่ายและเข้าถึงประชาชนได้โดยตรงวิธีหนึ่ง คือ การให้การศึกษากับเยาวชน โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดของเทศบาลซึ่งอาจกำหนดให้มีหลักสูตรในการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมและให้การศึกษาในเรื่องขยะ ทั้งการแยกทิ้งขยะว่าขยะใดสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) ได้, สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาขยะ และวิธีการกำจัดขยะ รวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วย นอกจากการให้การศึกษากับเรื่องขยะแล้วก็ควรจะทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการปกครองของไทยโดยเฉพาะเกี่ยวกับท้องถิ่นที่อยู่ของเราทั้งการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นตัวแทนของท้องถิ่น และการสอนให้ประชาชนรู้จักสิทธิเสรีภาพอันพึงมีของตนในการวิเคราะห์พิจารณาเลือกและแสดงออกถึงความต้องการที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตน เช่น ปัญหาขยะล้นเมืองเชียงใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่งเทศบาลอาจจะมีการส่งเสริมให้พัฒนาชุมชน หรือผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนช่วยในการให้ความรู้ในอีกด้านหนึ่งก็ได้

นอกจากเทศบาลจะให้การสนับสนุนต่อการศึกษาในเขตเทศบาลแล้ว เทศบาลก็ควรจะให้การศึกษาทั้งในเรื่องขยะและความรู้ในการปกครองท้องถิ่นไทย แก่โรงเรียนอื่น ๆ นอกเขตเทศบาล ทั้งกับโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา และกับโรงเรียนของสำนักงานประถมศึกษา

จังหวัด หรือแม้แต่กับนักเรียนอาชีวะ และนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย รวมถึงกับประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะด้วย ซึ่งบุคคลที่อาจจะมีส่วนร่วมในการให้การศึกษาอาจจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเป็นการร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)นั้น ๆ โดยเทศบาลควรจะให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณเพื่อการดังกล่าว ในการให้การศึกษาบางครั้งอาจจะไม่จำเป็นต้องสอนเฉพาะในห้องเรียนอย่างเดียว อาจจะไปหานักเรียนเดินไปดูถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจริงเป็นการให้เกิดการเรียนรู้เองทั้งปัญหา วิธีการป้องกันและการแก้ไข เพื่อเป็นพื้นฐานสร้างนิสัยให้แก่เด็กต่อไป เมื่อประชาชนมีความรู้และเข้าใจในปัญหาและวิธีการกำจัดขยะที่แท้จริงแล้วก็จะไม่กลัวต่อปัญหาและจะทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการกำจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดไปได้ด้วยดี

2. การเลือกนายกเทศมนตรีโดยตรงจากความต้องการของประชาชนเป็นหลัก กล่าวคือ โครงสร้างที่กำหนดตามพระราชบัญญัติเทศบาล ปี พ.ศ. 2543 ที่ให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับการที่สามารถเลือกผู้ว่ากรุงเทพมหานครได้โดยตรงซึ่งได้เริ่มมีขึ้นโดยใช้ในการเลือกนายกเทศมนตรีที่เทศบาลเมืองคูคต จ.ปทุมธานี เป็นแห่งแรก วิธีการเลือกนายกเทศมนตรีโดยตรงนี้จะเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับฝ่ายบริหารในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ เพราะปัญหาที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายค้านที่ไม่ลอยกันจะไม่มีหรือน้อยลงส่วนหนึ่งมาจากการที่มีนายกเทศมนตรีที่ได้รับความนิยมจากประชาชนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นการขอความช่วยเหลือจากประชาชนก็จะง่ายขึ้น เช่น การขอพื้นที่ในการกำจัดขยะ ปัญหาความขัดแย้งภายในเทศบาลก็จะไม่เกิดขึ้น

การเลือกนายกเทศมนตรีโดยตรง นอกจากจะมีผลดีต่อการบริหารงานภายในเทศบาลแล้ว ยังเป็นผลดีต่อประชาชนในการได้มาซึ่งผู้นำที่เข้มแข็งที่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างจริงจัง เพราะผู้ที่จะมาเป็นนายกเทศมนตรีได้นั้นจะต้องได้รับความไว้วางใจจากประชาชน โดยผู้ที่สมัครมาเป็นนายกเทศมนตรีจะต้องสร้างคะแนนให้กับตนโดยการชูประเด็นว่าจะดำเนินการอย่างไรบ้างโดยอาศัยประชาพิจารณ์จากประชาชน ซึ่งถ้าเมื่อได้ตำแหน่งนายกเทศมนตรีแล้วเกิดปัญหาในระหว่างปฏิบัติงานอาจจะนำข้อสรุปของประชาพิจารณ์ที่ประชาชนยอมรับมาเป็นข้อตัดสินใจในการดำเนินการว่าควรจะทำดำเนินการเช่นไร ในกรณีของ นายสมัคร สุนทรเวช ผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ที่ชูประเด็นว่าจะจัดการต่อปัญหาหาบเร่แผงลอย ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่สามารถจัดการได้จริงไม่ใช่เป็นการวาดภาพ ทำให้เมื่อเขาได้เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้วสามารถดำเนินการได้จึงเป็นการสร้างให้เขากลายเป็นผู้นำที่ประชาชนยอมรับ สำหรับการเลือกนายกเทศมนตรีโดยตรงก็เช่นกัน ผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งจะต้องมีนโยบายในการทำงาน

ที่เด่นชัด พร้อมทั้งอาจจะมีการกำหนดตัวของคณะทำงานร่วมเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจเลือกจะให้บุคคลใดมาเป็นตัวแทนของพวกเขาในการบริหารและจัดการต่อสิ่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน

นอกจากการมีนายกเทศมนตรีโดยตรงแล้วอาจรวมไปถึงการมีกลุ่มของคณะกรรมการร่วมในการพิจารณาจัดการกับปัญหา โดยเป็นคณะกรรมการร่วมระหว่างท้องถิ่น ภูมิภาค รวมถึงกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ซึ่งเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในท้องถิ่น เช่น ปัญหาขยะ อาจจะต้องขอความร่วมมือจากหลาย ๆ หน่วยงานนอกจากประชาชนในพื้นที่ ทั้งขอการสนับสนุนด้านการเงินหรือแม้แต่บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจากหน่วยราชการส่วนกลาง หรือของผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อปัญหานั้น ๆ ทั้งจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มีส่วนร่วมในการจัดการต่อทัศนียภาพของเชียงใหม่ต่อการท่องเที่ยว หรือแม้แต่จากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมในการจัดการต่อระบบมลภาวะที่จะเกิดขึ้นจากปัญหาขยะ หน่วยงานที่จะมาร่วมตัดสินใจในการเป็นคณะกรรมการร่วมดังกล่าวนี้จะช่วยให้การตัดสินใจต่อการจัดการปัญหาเป็นไปได้ด้วยดี

3. การจัดทำมีการทำประชาพิจารณ์ เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เป็นการจัดทำให้มีขึ้นเพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการของประชาชน รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหานั้น ๆ โดยในการทำประชาพิจารณ์นี้อาจไม่ได้ทำเฉพาะแต่ในพื้นที่ที่มีปัญหาเท่านั้นแต่จะหมายรวมไปถึงพื้นที่รอบ ๆ ที่จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย เช่น ปัญหาขยะเชียงใหม่ การทำประชาพิจารณ์ต่อปัญหาและการจัดการอาจจะทำในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงด้วย ทั้งจังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง หรือรวมทั้งจังหวัดในเขตภาคเหนือ ทั้งสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นเพราะปัญหาการบริหารจัดการ ปัญหาการเมือง หรือปัญหาอื่นใด นอกจากนี้ประชาพิจารณ์อาจรวมไปถึงวิธีการแก้ไขปัญหาขยะที่ควรจะดำเนินการไม่ว่าจะเป็น การแก้ไขโดยการฝังกลบ การเผาโดยเตาเผา หรือแม้แต่วิธีการชีวภาพ

ในการจัดทำประชาพิจารณ์ดังกล่าวนี้ ผู้ริเริ่มทำควรจะเป็นเทศบาล แต่ก็จะมีปัญหาอีกว่าจะให้คณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายจัดทำอาจจะทำไม่ได้ตลอดถ้ามีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มคณะเทศมนตรีใหม่ จะเห็นได้ว่าน่าจะเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มข้าราชการประจำของเทศบาลที่อยู่กับปัญหาตลอดเวลา หรือถ้าข้าราชการของเทศบาลยังไม่สามารถดำเนินการเองได้ก็อาจจะว่าจ้างที่ปรึกษามาช่วยในการทำประชาพิจารณ์นี้ เช่นเดียวกับการที่กลุ่มการเมืองต่าง ๆ ว่าจ้างให้มหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในด้านนี้ดำเนินการอยู่ สำหรับเทศบาลนครเชียงใหม่กับการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับปัญหาขยะที่เกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะให้ความสำคัญกับที่ปรึกษาการ

ทำประชาพิจารณ์ว่าน่าจะประกอบไปด้วยประชาชนในพื้นที่, ข้าราชการที่มีส่วนร่วมทั้งจากเทศบาล สำนักงานจังหวัด หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือแม้แต่ นักวิชาการ กลุ่มนักอนุรักษ์ และกลุ่ม NGO

การทำประชาพิจารณ์จะก่อให้เกิดการประสานกันระหว่างเทศบาลกับการปกครองส่วนกลางในการให้รัฐเข้ามาช่วยเหลือ เช่น จากกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยเป็นการช่วยเหลือที่ถูกทางและเป็นการยอมรับโดยรวมจากประชาชนโดยใช้ผลจากประชาพิจารณ์ในการตัดสินใจว่าควรจะตัดสินใจดำเนินการไปทางใด ทำให้รัฐมีความสะดวกและเข้าใจถึงสภาพปัญหาและช่วยเหลือแก้ไขได้ดีขึ้นและถูกต้องรวดเร็ว นอกจากนั้นการทำประชาพิจารณ์ยังทำให้การเมืองของเทศบาลมีความเข้มแข็งขึ้น เป็นการลดปัญหาความขัดแย้งภายในเทศบาลนครเชียงใหม่ เพราะเมื่อมีการทำประชาพิจารณ์ขึ้นโดยข้าราชการประจำของเทศบาล การที่ข้าราชการการเมืองอันได้แก่ คณะเทศมนตรีจะเข้ามาดำรงตำแหน่งเหล่านี้จะต้องได้รับการยอมรับเห็นชอบจากประชาชน ถ้าตามประชาพิจารณ์ประชาชนโดยรวมเห็นชอบอย่างไร ผู้สมัครที่จะมาบริหารเทศบาลก็ควรจะนำผลประชาพิจารณ์เหล่านั้นมาเป็นส่วนช่วยในการบริหารและตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่ฝ่ายตนให้มากยิ่งขึ้น ผลของการทำประชาพิจารณ์ก็จะสามารถทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถคลี่คลายไปได้และยังทำให้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองภายในเทศบาลลดลงได้ด้วย

จากข้อเสนอแนะทั้ง 3 วิธีดังกล่าวจะช่วยให้ปัญหาขยะล้นเมืองเกิดขึ้นในเทศบาลนครเชียงใหม่และความขัดแย้งอันนำมาซึ่งปัญหาหมดหรืออย่างน้อยก็ช่วยให้ลดลงไป แต่สิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้ปัญหาต่าง ๆ หมดไปได้อย่างแท้จริงคือการช่วยให้ประชาชนมีพลังทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง ทั้งจากการเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของตนหรือทั้งเรื่องการเมือง สภาพแวดล้อม และปัญหาต่าง ๆ ของสังคม ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในสังคม ถ้าทำได้ปัญหาต่าง ๆ ถึงแม้ว่าจะเกิดขึ้นก็สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้คลี่คลายหรือจบลงไปได้ด้วยดี